

Класична методика призвела до перевантаження викладача, оскільки він бере на себе повну відповідальність за організацію навчального процесу, а також до істотного зниження мотивації студентів через обмеження їх власної ініціативи, адже кожен студент має власні уявлення стосовно ефективного вивчення іноземної мови відповідно до власного рівня базових знань.

Як свідчить досвід вищих навчальних закладів Європи, найефективнішим у сфері освіти зарекомендував себе студентоцентризований підхід до вивчення будь-якої дисципліни, що значно підвищує рівень фахових і загальноосвітніх знань студентів і забезпечує досить безпроблемну інтеграцію молодих фахівців у професійне життя. Внаслідок запровадження студентоцентризму студент звикає самостійно приймати рішення стосовно шляхів набуття знань у певній галузі, вчиться працювати в команді, набуває лідерських якостей у процесі підготовки колективних проектів, вчиться презентувати матеріал, опановує навички ведення плідної дискусії та вчиться реагувати на конструктивну критику.

На перших етапах запровадження студентоцентризму на заняттях з іноземної мови виникають певні труднощі, адже в переважній більшості сучасна середня школа не вчить майбутніх студентів проявляти ініціативу в процесі отримання нових знань. Виходячи з цього, елементи студентоцентрованого навчання необхідно запроваджувати поступово: спочатку це може бути спільний міні-проект у групі, наприклад, «Мій рідний край», «Мої найцікавіші подорожі», «Мої хобі», «Мій найкращий вчитель», «Мої очікування від навчання в університеті», «Мої уявлення про студентське життя» тощо, та обмін думками між одногрупниками. Подальшим кроком може бути підготовка справжніх проектів відповідно до тематики навчального плану з наступною презентацією, обговоренням в аудиторії та колективним оцінюванням.

Згідно зі студентоцентризованим підходом, важливу роль на заняттях з іноземної мови відіграють рольові ігри, які сприяють відтворенню реальної комунікативної ситуації. Попередньою роботою може бути спільна підготовка проекту щодо особливостей міжкультурного спілкування у повсякденному житті та у професійній сфері. Поряд з цим, студенти отримують завдання підібрати за допомогою інтерактивних засобів фрази до кожної конкретної ситуації, ознайомити з ними аудиторію та розробити короткі вправи на їх запам'ятовування та активізацію.

У рамках студентоцентризму на особливу увагу заслуговує організація та проведення дискусій, під час яких одна частина групи розділяється на представників певних поглядів, один чи кілька студентів виступають у ролі модераторів, а друга частина аудиторії переймає функцію слухачів, оцінює мовну складову й змістовність наведених у дискусії аргументів і розробляє поради щодо підвищення ефективності дискусії з тієї чи іншої тематики.

Запровадження студентоцентризованого підходу на заняттях з іноземної мови обов'язково передбачає чітке усвідомлення студентом, які навички й знання він набуває при виконанні конкретного завдання та чого від нього очікує викладач та колеги по групі, що сприяє створенню ефектної та прозорої системи оцінювання у вищих навчальних закладах.

*Гаманкова О.О., д.е.н., проф.,
завідувач кафедри страхування,
Димніч О.В., к.е.н.,
доц. кафедри страхування*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СВІТІ

Сьогодні сучасні вищі навчальні заклади в усьому світі відчувають зростаючий тиск, направлений на введення нових моделей освіти для того, щоб залишитися конкурентоздатними і надавати відповідний сучасний рівень освіти. Проте, незважаючи на швидкі і глибокі технологічні просування в цьому напрямку, інститут вищої освіти впродовж століть значною мірою залишається без змін.

Одночасно із зростаючими вимогами щодо якості вищої освіти, ВНЗ стикаються з викликами сьогодення: скороченням урядової підтримки, зростанням громадського скептицизму щодо значення освіти у житті, підвищенням конкуренції між ВНЗ, а також з катастрофічними демографічними проявами.

Вищі навчальні заклади Північної Америки та Європи протягом останніх кількох років стикаються з таким явищем, як «великий незустрічений попит» (huge unmet demand). Згідно даних Національного центру навчальної статистики США, кількість студентів ВНЗ залишатиметься недостатньо високою ще принаймні до 2021 р. і створюватиме, таким чином, «надлишок виробничих потужностей» [1]. З іншого боку, в закладах вищої освіти Індії, студенти віком 18–22 років до 2020 р. не матимуть достатньої можливості отримати вищу освіту через брак студентських місць.

З поширенням он-лайн (дистанційної) освіти в усьому світі, а також із винаходженням і застосуванням нових освітніх платформ, як, наприклад MOOCs (Massive Open Online Courses), почалася ера так званої «пост-традиційної вищої освіти» (post-traditional higher education), яка ставить перед науковцями наріжне питання: кого саме і на якому рівні ми повинні навчати.

Сучасні світові ВНЗ покладають велику надію на саме такі технології, які надають змогу розповсюджувати вищу освіту. Масив відкритих онлайн-курсів (MOOCs) має як прибічників, так і критиків, але, як показали опитування, 61 % респондентів вірять у те, що он-лайн і дистанційні курси матимуть найбільший вплив на доступ до вищої освіти в наступні 5 років. Он-лайн і змішані курси розглядають як спосіб залучення більшої кількості студентів, а отже, збільшення доходів коледжів або університетів. У той же самий час, комп'ютерні програми дозволяють студентам знизити їх власні витрати на навчання і скоротити час на отримання спеціальності.

Базовими важелями забезпечення ефективного механізму розвитку сучасної освіти в Україні є долучення до світових освітніх ініціатив: надання вищим навчальним закладам більшої автономії, запровадження інноваційних методів навчання, орієнтованих на практичну підготовку студентів, законодавча підтримка співпраці вищих навчальних закладів з бізнесом.

Основними принципами розвитку ВНЗ повинні стати: відповідність суспільним потребам, інноваційність та орієнтація на інноваційні технології, мобільність студентів, викладачів, партнерство, студентоцентризм, відповідність світовим і вітчизняним стандартам якості освіти тощо.

Література

1. За матеріалами The Economist newspaper. Режим доступу: <http://www.economist.com/events-conferences/americas/education-2015>

*Гапоненко В.А., к.п.н.,
доц. кафедри політології*

ТРЕНІНГИ У ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗНАРЯДДА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Сучасні інноваційні технології докорінно змінили завдання та зміст аудиторної роботи у вищих навчальних закладах. Доступність інформаційних ресурсів, можливості комунікації на великих відстанях, розвиток дистанційних форм навчання змушують дослідників переосмислювати роль безпосереднього спілкування у навчальному процесі.

На сьогодні метою аудиторної роботи є не стільки передача даних, не оцінювання рівня засвоєння знань, що можуть здійснюватись через технічні засоби комунікації, заощаджуючи час та інші ресурси. Пріоритетного значення у постінформаційному суспільстві набуває формування особистості студента, його вміння жити та здобувати знання у процесі взаємодії з іншими членами суспільства, що знайшло своє теоретичне вираження у принципі студентоцентризму. З огляду на це мають обиратись відповідні навчальні засоби та технології.

Так, лише у ході міжособистісного спілкування можуть бути застосовані групові інтелектуальні дискусії, кооперативні форми навчання, ділові ігри тощо. Перевагою цих колективних форм аудиторної роботи є можливість з їх допомогою сформулювати навички та вміння, що необхідні кожному, незалежно від фаху та майбутнього місця роботи. Це, зокрема, здатність висловити та аргументувати власну позицію, відстоювати точку зору своєї групи, досягати консенсусу, проявляти терпиме ставлення до протилежних поглядів, організовувати спільну пошукову діяльність, моделювати різні ситуації роботи в колективі.

Тренінгові методи викладання суспільних дисциплін отримали широке поширення у традиційній і бізнес-освіті. Перевагами тренінгів є формування навичок застосування отриманих знань на практиці, активне запам'ятовування теоретичного матеріалу, проблемний характер викладу матеріалу, стимулювання студентів до самостійного творчого пошуку розв'язання деяких практичних проблем. З огляду на це метою тренінгу є сприяння вдосконаленню засвоєння системи знань з політології, формування громадянської позиції студентів, уміння орієнтуватись у світі політичного, використовувати закономірності функціонування політичних систем у професійній діяльності.

Велике значення для проведення тренінгових занять мають групові та кооперативні методики. Їхньою перевагою є функціонування за принципом навчання одне одного, здатність формувати навички роботи у колективі та самоорганізації. Варто звернути увагу і на функціональний розподіл між студентами у ході виконання ними вправ. Різноманітні завдання та ролі сприяють мак-